

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku L. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddział w W.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 25 października 2013 r., sygn. akt III AUa 2648/12,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania :

2) zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Warszawie) na rzecz adwokata M.K. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 25 października 2013 r. oddalił apelację ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2012 r. oddalającego odwołanie L. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w W. z dnia 21 lutego 2011 r., odmawiającej prawa do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa procesowego w postaci art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a także na podstawie naruszenia prawa materialnego. tj. § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, w tym o kosztach pomocy prawnej świadczonej z urzędu, nieopłaconej w całości ani w części, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o kosztach postępowania, w tym o kosztach pomocy prawnej świadczonej z urzędu, nieopłaconej w całości ani w części, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu, nieopłaconej w całości, ani w części.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się, jak wielokrotnie wyjaśniano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z przesłankami rozważanymi przez ten Sąd podczas tzw. „przedsądu”, a więc na posiedzeniu, którego przedmiotem jest przyjęcie lub odmowa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przesłanki te określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania winno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego uzasadnienia nie może

być dowolna, bo konieczne jest oparcie jej na argumentacji jurystycznej. Pozostaje to w ścisłym związku z modelem skargi kasacyjnej, w którym rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje,

że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007, II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania.

Podnosi się w nim bowiem jedynie, że skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż „bez potrzeby głębszej analizy można stwierdzić rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Jeżeli bowiem Sąd II instancji bez zastrzeżeń przejmuje wszelkie ustalenia i wywody prawne Sądu I instancji, który dopuścił dowód z opinii biegłego w celu ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego się od orzeczenia ZUS miała charakter pracy w szczególnym charakterze, czyli tak naprawdę w celu dokonania oceny prawnej, to nie ulega wątpliwości, że opisane uchybienie przeniknęło do wyroku Sądu II instancji. Oczywiście jest również wpływ wskazanego uchybienia na wynik postępowania, albowiem prowadzi do sytuacji, w której nie można stwierdzić, aby na którymkolwiek z etapów rozpoznawania sprawy, ocena prawna została przeprowadzona przez powołany do tego organ sprawiedliwości”. Tak sformułowany zarzut jest zaś oczywiście nieuzasadniony, jeśli wziąć pod uwagę, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wyraźnie wynika, iż to Sąd a nie biegły ustalił, na jakich stanowiskach ubezpieczony był zatrudniony w spornym okresie, i to Sąd a nie biegły ocenił, że żadne z tych stanowisk nie odpowiada pracom zaliczanym do wykonywanych w warunkach szczególnych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Na podstawie dowodu z opinii biegłego z zakresu BHP ustalono natomiast zakres czynności skarżącego na poszczególnych stanowiskach, uwzględniając utrwalony w orzecznictwie pogląd, że nazwa stanowiska pracy nie decyduje o charakterze pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach, istotny jest bowiem charakter wykonywanych przez pracownika czynności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 28, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, niepublikowany). W takiej sytuacji nieuzasadnione

jest też twierdzenie skarżącego o oczywistym uchybieniu § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., co miałoby polegać „na prostym odniesieniu nazwy stanowiska pracy do Wykazu A”, podczas gdy „analiza stanu niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, że niezależnie od nazwy stanowiska pracy, zakres rzeczywistych obowiązków L. M. mieścił się w obrębie prac wymienionych w wykazie A, a praca biurowa polegająca na kontroli i dozorze takich prac jest wprost wymieniona jako praca w szczególnych warunkach w wykazie A.”

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.